

Hội thảo khoa học Kỷ niệm 190 năm ngày sinh Karl Marx

Ngày 5/5 vừa qua, tại Hà Nội, Học viện Chính trị-Hành chính quốc gia Hồ Chí Minh và Viện Khoa học xã hội Việt Nam phối hợp tổ chức hội thảo khoa học *Kỷ niệm 190 năm ngày sinh Karl Marx (5/5/1818 – 5/5/2008)*. Ngoài đại diện lãnh đạo các cơ quan chủ trì hội thảo, đại diện một số cơ quan, ban ngành, viện nghiên cứu, tham gia hội thảo còn có nhiều nhà nghiên cứu khoa học đầu ngành trong lĩnh vực khoa học xã hội ở Việt Nam. 52 báo cáo tham luận được gửi tới Hội thảo. Hội thảo giúp các nhà chính trị, tư tưởng nhận thức đầy đủ hơn, sâu sắc hơn về sự nghiệp khoa học và cách mạng của Marx, tin tưởng vững vàng hơn những giá trị bền vững, ý nghĩa thời đại của tư tưởng của Marx đối với phong trào cách mạng thế giới.

GS., TS. Lê Hữu Nghĩa, Giám đốc Học viện Chính trị - Hành chính quốc gia Hồ Chí Minh cùng GS., TS. Đỗ Hoài Nam, Chủ tịch Viện Khoa học xã hội Việt Nam chủ trì hội thảo.

Phát biểu tham luận tại Hội thảo, các nhà khoa học đã làm sáng tỏ nhiều vấn đề, như: Ý nghĩa lịch sử và thời đại của chủ nghĩa Marx-Lenin đối với cách mạng Việt Nam, đặc biệt là đối với công cuộc đổi mới, đẩy mạnh CNH, HĐH đất nước; Chủ nghĩa duy vật lịch sử của Marx với việc nhận thức về xã hội tư bản đương đại; Những cống hiến vĩ đại của Marx và sự vận dụng sáng tạo của Đảng ta; Giá trị nhân văn trong học thuyết của K. Marx; Đấu tranh bảo vệ bản chất cách mạng và khoa học của chủ nghĩa Marx-

Lenin trong tình hình hiện nay; Tư tưởng của K. Marx về mối quan hệ giữa chính trị và kinh tế, ý nghĩa đối với sự nghiệp đổi mới ở nước ta hiện nay.

Các tham luận ghi nhận, trong di sản lý luận đồ sộ, sâu sắc của Karl Marx, công lao to lớn và đầu tiên là ông đã xây dựng một thế giới quan và phương pháp luận mới, khoa học và cách mạng, đem lại cho nhân loại và cho giai cấp công nhân một công cụ vĩ đại để nhận thức và cải tạo thế giới. Đó là chủ nghĩa duy vật biện chứng mở rộng và áp dụng vào lịch sử xã hội trở thành chủ nghĩa duy vật lịch sử.

Bằng nhiều cách tiếp cận khác nhau, nội dung tham luận của các nhà khoa học đều khẳng định sức sống mãnh liệt và giá trị trường tồn của học thuyết Marx; Chủ nghĩa Marx-Lenin mãi mãi là nền tảng tư tưởng và kim chỉ nam cho mọi hành động của Đảng ta; Nêu bật sự thắng lợi của cách mạng Việt Nam trong những năm kháng chiến cũng như trong công cuộc xây dựng đất nước là một minh chứng đầy sức thuyết phục về sức sống của chủ nghĩa Marx-Lenin.

Bên cạnh đó, các tham luận đã khuyến nghị phương hướng, nhiệm vụ tiếp tục nghiên cứu để nhận thức đúng, vận dụng sáng tạo và phát triển chủ nghĩa Marx-Lenin và tư tưởng Hồ Chí Minh; đẩy mạnh nghiên cứu lý luận, tổng kết thực tiễn góp phần làm sáng tỏ, phong phú hơn nữa về con đường đi lên CNXH của Việt Nam.

THIỆN KHANG

Hội thảo: Thống nhất công việc Định chủ đề và biên soạn Khung tiêu đề đề mục

Trong 3 ngày, từ 14 - 16/5/2008 tại Trung tâm Thông tin - Học liệu Đại học Đà Nẵng, Liên hiệp Thư viện các Trường Đại học phía Nam và Trung tâm Thông tin - Học liệu Đại học Đà Nẵng đã phối hợp tổ chức Hội thảo khoa học *Thống nhất công việc Định chủ đề và biên soạn Khung tiêu đề đề mục*. Tham dự Hội thảo có đại diện cơ quan quản lý nhà nước là Vụ Thư viện Bộ Văn hóa - Thể thao - Du lịch, Hội Thư viện Việt Nam, Liên chi hội Thư viện đại học phía Nam cùng hơn 60 đại biểu là các cán bộ quản lý, cán bộ biên mục, cán bộ dịch vụ thông tin, cán bộ công nghệ thông tin, cán bộ liên quan đến công tác tổ chức và quản lý các sưu tập số của các thư viện, các trung tâm thông tin trong và ngoài nước. Tham dự Hội thảo còn có chuyên gia về biên mục Thư viện Đại học Thammasat – Thailand - bà Sivaporn Uthaisa.

Hội thảo đã nhận được 15 báo cáo tham luận của các nhà khoa học thuộc các cơ quan thông tin thư viện trong và ngoài nước với các chủ đề khác nhau, liên quan trực tiếp đến việc Định chủ đề và biên soạn Khung tiêu đề đề mục. Với mục đích thống nhất công tác định Tiêu đề đề mục để có thể hỗ trợ hiệu quả cho việc tổ chức và tra cứu thông tin tại các thư viện/trung tâm thông tin Việt Nam trong giai đoạn hiện nay, Hội thảo tập trung vào các chủ đề chính như sau:

- Tổng kết việc áp dụng các tiêu chuẩn tổ chức tài nguyên thông tin tại các thư viện Việt Nam trong thời gian vừa qua;

- Vai trò của việc xác định chủ đề trong công tác tổ chức thông tin;

- Sự cần thiết, các nguyên tắc và các giải pháp nhằm tổ chức thống nhất công tác định chủ đề dùng cho các thư viện/trung tâm thông tin tại Việt Nam hiện nay;

- Một số kinh nghiệm trong công tác biên soạn chủ đề đề mục tại Thailand;

- Các giải pháp về tổ chức, phát triển và nâng cao hiệu quả khai thác tài nguyên số trong thư viện.

Trong báo cáo mở đầu hội thảo “Vấn đề định chủ đề trong ngành biên mục hiện nay” ThS. Nguyễn Minh Hiệp đã điểm lại tình hình áp dụng các tiêu chuẩn trong việc tổ chức tài nguyên thông tin, đồng thời chỉ ra những bất cập của ngành biên mục học Việt Nam, mà biểu hiện rõ nhất là sự nhầm lẫn giữa những công việc định chủ đề, định từ khóa, định từ chuẩn và tiêu đề đề mục. Đồng thời tác giả cũng đưa ra một số giải pháp cụ thể cho vấn đề này, như: Cần phân biệt rõ việc dùng *từ khóa tự do* và *từ chuẩn* (Thesaurus) là chủ yếu cho thông tin tư liệu; *tiêu đề đề mục* là chủ yếu dùng cho sách và các tài liệu thông tin khác; Cần phải đổi mới chương trình giảng dạy thông tin thư viện nói chung và biên mục nói riêng nhằm thay đổi nhu cầu của người học cũng như chú trọng vấn đề tư duy công nghệ mới.

Tiếp đó các đại biểu được nghe bà Sivaporn Uthaisa trình bày kinh nghiệm xây dựng tập tin có thẩm quyền tiêu đề đề mục dựa vào hai khung đề mục chuẩn LCSH và MeSH cho hệ

thống thư viện Đại học Thammasat (gồm 12 thư viện thành viên).

Bên cạnh đó, các báo cáo của ThS. Lê Ngọc Oánh, PGS. TS. Vương Toàn, ThS. Dương Thuý Hương, Ông Vũ Sỹ Dũng,... đã phác họa một bức tranh khá rõ nét về việc định chủ đề đối với các loại hình tài liệu, nêu rõ các nguyên tắc và giải pháp nhằm thống nhất công tác định chủ đề trong cả môi trường thư viện truyền thống và thư viện số giúp việc chia sẻ, khai thác các nguồn thông tin có trong thư viện đạt hiệu quả cao.

Trong bài phát biểu tổng kết Hội thảo TS. Lê Thanh Tình đã khẳng định: "Đây là một cuộc hội thảo tuyệt vời với một đề tài vô cùng bức thiết. Vụ Thư viện sẽ ủng hộ đề tài này có thể nhân rộng ra cho nhiều đối tượng trong cả nước, đặc biệt là khối giảng dạy".

Theo đánh giá của các đại biểu tham dự Hội thảo, đây là cuộc hội thảo có ý nghĩa hết sức thiết thực đối với việc Định chủ đề và biên soạn Khung tiêu đề đề mục, vì vậy rất nhiều vấn đề mới mẻ được đề cập đến trong Hội thảo giúp các thư viện và cơ quan thông tin có cái nhìn thống nhất và thay đổi nhận thức về biên mục đề mục theo hướng mới.

NGUYỄN THỊ LOAN

Hội thảo khoa học: Nhận diện đời sống con người và văn hóa Việt Nam trong thời kỳ đổi mới và hội nhập

Ngày 2/6/2008, tại Hà Nội, Hội thảo khoa học với chủ đề "Nhận diện đời sống con người và văn hóa Việt Nam trong thời kỳ đổi mới và hội nhập" đã diễn ra dưới sự chủ trì của Viện Thông tin Khoa

học xã hội (Viện Khoa học xã hội Việt Nam). Tham dự Hội thảo có đông đảo các nhà khoa học đến từ các viện nghiên cứu và trường đại học trong nước.

Trong báo cáo đề dẫn Hội thảo, PGS., TS. Nguyễn Văn Dân, Phó Viện trưởng Viện Thông tin Khoa học xã hội, chủ trì hội thảo khẳng định: Trong bối cảnh hội nhập quốc tế như hiện nay, nghiên cứu con người và văn hóa Việt Nam nói chung tất yếu phải có một góc nhìn mang tính đặc thù của thời đại: góc nhìn toàn cầu hóa. Với sự phát triển của mạng Internet và các phương tiện truyền thông đại chúng khác, các hiện tượng văn hóa thế giới đã có thể đến với mọi người dân trên khắp địa cầu. Và tất nhiên, trong số các hiện tượng văn hóa đó, những hiện tượng nào nhận được sự hậu thuẫn của kinh tế và khoa học-công nghệ, thậm chí cả sự hậu thuẫn của chính trị, thì có khả năng lan tỏa rộng rãi, chính vì thế mà trên thế giới hiện nay rất nhiều người đã nói tới hiện tượng toàn cầu hóa văn hóa như là một quy luật tất yếu. Ông cũng nêu rõ "chấp nhận toàn cầu hóa văn hóa để chủ động hội nhập và xây dựng một nền văn hóa toàn cầu tiến bộ cho toàn thể loài người sẽ là điều có lợi cho mỗi dân tộc và mỗi nền văn hóa dân tộc, hơn là phủ nhận nó để rồi trên thực tế vẫn phải tiếp nhận nó một cách thụ động".

Tại Hội thảo, các đại biểu trình bày tham luận và tập trung thảo luận theo các vấn đề: *Cơ sở phương pháp luận của việc nghiên cứu con người hiện nay; Tư tưởng của trí thức Việt Nam; Đời sống văn hóa Việt Nam trong thời kỳ đổi mới và hội nhập quốc tế; Giáo dục đào tạo của Việt Nam trong thời kỳ đổi mới và*

hội nhập... qua đó, nhằm làm rõ những biến đổi của con người và văn hóa Việt Nam sau 20 năm đổi mới ở một số lĩnh vực cơ bản của đời sống con người như đời sống vật chất, đời sống tình cảm, đời sống tinh thần và đời sống chính trị của con người Việt Nam hiện nay (*về đối tượng con người*); một số chiều cạnh quan trọng đang phải chịu sự biến đổi và dẫn đến làm biến đổi bộ mặt văn hoá của Việt Nam ngày nay như lối sống, khoa học-công nghệ, giáo dục đào tạo, ngôn ngữ, văn học-nghệ thuật, văn hóa làng xã, văn hóa và văn minh đô thị (*về đối tượng văn hóa*)...

Các đại biểu thống nhất rằng, muốn xác định được các nhân tố cơ bản tác động đến sự biến đổi của con người và văn hóa Việt Nam giai đoạn hiện nay, thì trước hết phải khảo sát hiện trạng đời sống con người và văn hóa Việt Nam, so sánh với giai đoạn trước đổi mới, để làm rõ sự biến đổi trong đời sống con người và văn hóa Việt Nam đã và đang diễn ra như thế nào. Và, việc nghiên cứu con người và văn hoá Việt Nam hiện nay không thể tiến hành một cách biệt lập và đặt ngoài mối quan hệ dân tộc – quốc tế. Những hiện tượng giao lưu và hội nhập văn hoá đang diễn

ra hàng ngày trên đất nước ta buộc chúng ta khi nghiên cứu con người và văn hoá sẽ phải đứng từ góc độ và cấp độ toàn cầu để phát hiện, phân tích và lý giải mọi khía cạnh của vấn đề.

Con người và văn hoá Việt Nam hiện nay đang trải qua những sự biến đổi vô cùng to lớn. Những biến đổi đó nhìn chung là kết quả của một quá trình vận động nội sinh, một quá trình tự tiến hoá, tự phát triển. Tuy nhiên, trong thế giới của thời đại giao lưu, bất cứ một quá trình vận động nội sinh nào cũng không thể tránh khỏi sự can thiệp của các yếu tố ngoại sinh. Thậm chí, trong những điều kiện và hoàn cảnh nhất định, sự tác động của yếu tố bên ngoài còn có ý nghĩa quyết định đến sự phát triển của một hiện tượng. Bối cảnh đổi mới và hội nhập của nước ta diễn ra là nhằm đáp ứng yêu cầu của thời đại: đổi mới và hội nhập chính là nhằm mục đích phát triển con người, trong đó có phát triển văn hoá, bởi vì, văn hoá vừa là động lực vừa là mục tiêu của sự phát triển con người. Hay nói một cách khác, mục tiêu của đổi mới và hội nhập là *phát triển con người có văn hoá*, hoặc có thể gọi là *con người văn hoá*.

PV.